

"ПОГОДЖЕНО"
Ректор ІДГУ _____
проф. Лебеденко О.М.
" " 2011 р.

ПРОГРАМА
ДЛЯ ТЕСТУВАННЯ
З ОСНОВ ЕКОНОМІКИ

(на базі ОКР «молодший спеціаліст»)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Іспит має комплексний характер і включає в себе теоретичні відомості з курсів Економічна теорія, Економіка підприємства, Фінанси підприємства, Менеджмент та маркетинг.

Абітурієнт з економіки повинен знати:

- закономірності розвитку економічної системи та діалектики взаємозв'язку її структурних елементів;
- механізм дії економічних законів і механізму використання їх людьми у процесі господарської діяльності;
- розміщення продуктивних сил України, коефіцієнт використання природних, науково-виробничих та людських ресурсів регіонів країни;
- норми права України під вирішення конкретних економічних ситуацій, методи впливу держави на соціально-економічні процеси;
- засади фінансової політики держави і механізму її реалізації, організацію фінансів підприємств, методи фінансового планування, оцінювання фінансового стану, санації підприємств;
- основні напрямки діяльності банків, різновид банківських послуг, систему регулювання валютних відносин;
- методи організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємствах;
- норми формування цін на внутрішньому та зовнішньому ринках, цінову стратегію підприємства, державне регулювання ціноутворення;
- нормативну базу внутрішнього економічного механізму підприємства, прийоми планування, контролю й оцінювання діяльності підрозділів, матеріального стимулювання колективів;
- методики діагностики та оптимізації роботи підприємства;
- прийоми виконання техніко-економічних розрахунків та обґрунтування параметрів раціональної організації виробничих систем;
- новітні методи і засоби ефективного формування потенціалу підприємства, забезпечення його конкурентоспроможності в сучасних умовах господарювання;
- принципи використання інформаційних систем і технологій підприємствах.

Абітурієнт з економіки повинен уміти:

- координувати діяльність виробничих підрозділів підприємства і управлінських служб з питань планово-економічної роботи;
- розробляти певні аспекти щодо функціонування внутрішньогосподарського механізму функціонування підприємства в сфері планування, контролю, оцінки, матеріального стимулювання підрозділів;
- збирати та критично оцінювати первісну інформацію, необхідну для розробки стратегічних, поточних та оперативних планів;

- розробляти та обґрунтовувати складові поточного та оперативного плану діяльності підприємства та його підрозділів;
- формувати інформаційну базу та обчислювати оціночні параметри щодо доцільності управлінських рішень по впровадженню нових видів продукції, нової техніки, прогресивної технології, вибору адекватних форм та методів організації виробництва, структур управління;
- планувати затрати підприємства та його підрозділів, оцінювати правильність заповнення звітності, забезпечувати вчасність її надходження;
- обчислювати калькуляцію одиниці продукції;
- проводити комплексну і точкову діагностику підприємства, інтерпретувати параметри, процеси і тенденції, виявляти причинно-наслідкові зв'язки між показниками;
- готувати аналітичні огляди за результатами діяльності підприємства та підрозділів, оцінювати ефективність діяльності підприємства і його підрозділів;
- визначати і обґрунтовувати доцільність заходів щодо підвищення ефективності використання виробничих потужностей, основного і оборотного капіталу, матеріальних і трудових ресурсів.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

З ОСНОВ ЕКОНОМІКИ

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ.

Предмет і еволюція економічної теорії як науки.

Предмет економічної теорії і її місце в системі економічних наук. Основні напрямки економічної думки в її історичному розвитку Меркантилізм. Французька класична політекономія. Англійська класична політекономія Пролетарська політична економія. Неокласичний напрямок в економіці. Кейнсіанство. Економічні категорії і закони. Економічна думка в Україні. Предмет економічної теорії. Функції економічної теорії. Місце економічної теорії в системі економічних наук. Методи пізнання соціально-економічних процесів. Економічні категорії і закони.

Суспільне виробництво.

Суспільне виробництво, його фази і сфери. Фактори суспільного виробництва. Продуктивні сили і виробничі відносини. Закон відповідності продуктивних сил і виробничих відносин. Економічні реформи в Україні, як рішення протиріччя між продуктивними силами і виробничими відносинами. Результати суспільного виробництва.

Вартість.

Двоїтий характер праці, втіленого в товарі. Конкретна й абстрактна праця. Вартість, індивідуальна і мінова вартість товару. Закон вартості. Протиріччя між конкретною й абстрактною працею як рушійна сила розвитку товарного виробництва. Теорії вартості, засновані на класичному підході. Неокласичний підхід до визначення категорії "вартість". Останнє наукове визначення категорії "вартість".

Ціна і ціноутворення.

Ціна як економічна категорія. Два підходи у визначенні поняття ціни. Адміністративний і ринковий механізм ціноутворення. Фактори, що впливають на ціну. Функції ціни. Види цін. Необхідність впливу держави на процес ціноутворення. Основні правила ціноутворення.

Гроші.

Виникнення грошей. Гроші як економічна категорія. Два підходи в науковому визначенні поняття грошей. Функції грошей. Еволюція і види грошей. Повноцінні і неповноцінні гроші. Масштаб ціни грошей. Подвійний масштаб ціни грошей. Девальвація і ревальвація. Курс валют. Некласичне поняття девальвації грошової одиниці. Світові гроші. Грошова реформа 1996 року.

Інфляція. Банківська система.

Інфляція. Помилкове представлення інфляції в літературі до 1997 року. Інфляція попиту й інфляція витрат. Види інфляції. Типи інфляції. Особливості інфляційного процесу в Україні. Боротьба з інфляцією. Кредитно-грошова політика банку і бюджетно-податкова політика держави. Банки і банківська система. Національний банк, його повноваження і функції. Види комерційних банків. Банки проміжного рівня. Інструменти банку для регулювання грошового обігу.

Капіталістичний спосіб виробництва.

Поділ суспільної праці. Перетворення натурального господарства в товарне виробництво. Поняття товарного виробництва. Умови виникнення товарного виробництва. Товар. Властивості товару. Роль грошей для розвитку товарного виробництва. Просте товарне виробництво. Формула товарного виробництва. Перетворення простого товарного виробництва

в складне (капіталістичне) товарне виробництво. Робоча сила як товар. Капіталістичний спосіб виробництва як етап розвитку товарного виробництва. Загальна формула капіталістичного виробництва. Умови виникнення капіталістичного способу виробництва. Прибавочна вартість. Механізм утворення прибавочної вартості Абсолютна і відносна прибавочна вартість. Капітал. Види капіталу. Кругообіг капіталу. Нагромадження капіталу. Капіталізм і соціалізм як форми функціонування товарного виробництва.

Витрати виробництва і прибуток.

Витрати виробництва і їхні види. Повна формула вартості товару. Собівартість. Прибуток і її види. Прибуток як атрибут капіталістичного виробництва. Норма і маса прибутку. Відмінність прибутку від трудового доходу й інших видів доходів. Рівень прибутку в ринковій економіці. Прибуток і оподаткування. Крива Лаффера. Оподаткування як фактор економічного росту в Україні.

Власність.

Поняття власності і його економічний аспект. Об'єкти і суб'єкти власності. Типи власності. Форми власності. Види власності. Різні підходи до оцінки категорії власності як свідчення її правової основи. Земельна власність. Власність на засоби виробництва як основа для формування виробничих відносин.

Ринкова економіка.

Поняття "ринку" і його функції. Види ринків. Ринкова економіка. Відмінність понять "економіка ринкового типу" і "капіталістичний спосіб виробництва". Інфраструктура ринку. Види ринків. Економічна кон'юнктура ринку. Ринкова карусель попиту та пропозиції. Види ринків. Переваги і недосконалість ринків (Ст.170). Тіньова економіка. Банкрутство.

Макроекономічна нестабільність та економічна криза в Україні.

Макроекономічна нестабільність, суть поняття, причини її виникнення. Кризи. Кризи надвиробництва, їхня природа і причини виникнення. Кризи недовироблення. Їхній плин і причини виникнення. Цикли капіталістичного виробництва. Економічна і неекономічна природа економічних криз. Антициклічна політика держави. Причини виникнення економічної кризи в Україні. Зародження і плин економічної кризи 1991-1998 р. Можливі заходи для подолання кризових процесів. Перехід кризи в депресію. Два підходи до рішення проблеми виходу економіки з депресії. Напрямок економічної політики України для виходу з депресії.

Аграрні відносини.

Особливості сільськогосподарського виробництва. Особливості землі як засобу виробництва. Формування капіталістичного виробництва в аграрній сфері. Монополія на землю. Рента. Абсолютна і відносна рента. Власність на землю як фактор продуктивності сільськогосподарського виробництва. Проблема земельної власності в Україні. Ціна землі.

Світова економіка.

Поняття світової економіки. міжнародний поділ праці. Міжнародна економічна інтеграція. Регіональна інтеграція. Інфраструктура світового господарства. Меркантилізм. Теорія абсолютних переваг. Теорія порівняльних переваг. Теорія співвідношення факторів виробництва. Теорія ефекту масштабу і технологічного відриву. Групи країн.

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Підприємництво як суб'єкт господарювання.

Вивчення, цілі та напрямки діяльності підприємства. Класифікація і структура підприємств. Правові засади функціонування. Добровільні об'єднання підприємств. Структура

підприємства. Характеристика зовнішнього та внутрішнього середовищ підприємства. Підприємництво – сучасна форма господарювання. Галузева структура промисловості України.

Управління підприємством.

Сутність і функції процесу управління. Методи управління підприємством. Організаційна структура підприємства. Вищі органи державного управління підприємствами. Шляхи вдосконалення управління підприємством.

Персонал підприємства.

Класифікація і структура персоналу підприємства. Категорії персоналу (керівники, службовці, спеціалісти, робітники). Показники наявності і руху персоналу. Визначення чисельності окремих категорій працівників. Кадрова політика, її основні цілі та напрямки. Сучасна система управління персоналом. Зарубіжний досвід управління персоналом.

Основні фонди і виробничі потужності.

Сутність основних фондів, їх структура і класифікація. Оцінка основних виробничих фондів (ОВФ). Спрацювання, амортизація і відтворення. Розширене відтворення і використання ОВФ. Шляхи її підвищення. Виробнича потужність, методологічні принципи її розрахунку. Середньорічна, вихідна потужність.

Оборотні фонди підприємства.

Сутність, класифікація та структура оборотних фондів підприємства. Кругообіг оборотних коштів. Методи нормування оборотних засобів. Джерела утворення. Показники оборотності оборотних коштів, шляхи підвищення ефективності їх використання.

Нематеріальні ресурси і активи.

Сутність нематеріальних ресурсів, їх склад. Характеристика об'єктів промислової та інтелектуальної власності. Нематеріальні активи. Поняття та елементний склад. Оцінка і строки зношування, списання нематеріальних активів.

Інвестиційні ресурси.

Поняття і структура інвестицій. Технологічна, відтворювальна, галузева і територіальна структура капіталовкладень. Визначення необхідного обсягу і джерел фінансування виробничих інвестицій. Капітальне будівництво. Формування і регулювання фінансових інвестицій. Види цінних паперів, порядок їх випуску, обсягу і використання, залучення іноземних інвестицій для розвитку діяльності суб'єктів господарювання. Види і форми іноземних інвестицій. Оцінка ефективності вкладення виробничих і фінансових інвестицій. Методика порівняльної ефективності визначення чистої теперішньої вартості капіталовкладень та грошових потоків, розведених у часі. Державне регулювання фінансових інвестицій. Чинники підвищення ефективності їх використання.

Інноваційні процеси.

Загальна характеристика інноваційних процесів. Науково – технічний прогрес, його особливості, загальні та пріоритетні напрямки. Організаційний прогрес як узагальнене явище використання організаційних, економічних, соціальних та юридичних нововведень. Оцінка ефективності технічних та організаційних нововведень. Показники технічного рівня виробництва. Основні шляхи вдосконалення техніко – технологічної бази виробництва. Управління технічним розвитком підприємства.

Організація виробництва.

Структура і принципи організації виробничого процесу. Організаційні типи виробництв. Поняття виробничого і технологічного циклів. Способи поєднання окремих технологічних операцій у технологічному циклі. Методи організації виробництва. Ознаки, сфери застосування, переваги та недоліки потокового і не потокового виробництв. Тенденції їх розвитку в Україні. Форми суспільної організації виробництва. Сутність і соціально – економічне значення застосування існуючих форм виробництва (концентрації, спеціалізації і кооперування, комбінування, конверсії, диверсифікації). Роль і місце малого бізнесу в ринковій системі господарювання в Україні та за її межами.

Виробнича і соціальна інфраструктура підприємства.

Поняття, види і значення інфраструктури підприємства. Система технічного обслуговування: загальна характеристика, функції, вплив на економіку підприємства.

Характеристика ремонтного, інструментального, енергетичного, складського господарства. Соціальна інфраструктура та соціальна діяльність підприємств. Планування його соціального розвитку. Роль капітального будівництва у відтворенні і розвитку інфраструктури підприємства.

Прогнозування, планування і регулювання діяльності підприємства.

Методи і принципи державного економічного регулювання. Державні контракти і державне замовлення. Державна фінансова підтримка суб'єктів господарювання. Методологічні основи і принципи прогнозування та планування. Стратегія розвитку підприємства. Бізнес – планування. Тактичне, поточне й оперативне планування на підприємстві.

Матеріальні ресурси і виробництво, якість і конкурентоспроможність продукції.

Поняття про матеріальні ресурси в промисловості. Види сировини, її класифікація. Основні напрямки економії ресурсів. Загальна характеристика продукції. Класифікація та показники обсягу. Номенклатура і асортимент.

Маркетингова діяльність, основні принципи і концепції маркетингу, його стратегія і тактика. Матеріально – технічне забезпечення виробництва: характеристика, форми і системи. Якість і конкурентоспроможність продукції. Показник якості. Методи оцінки якості продукції. Шляхи підвищення якості та конкурентоспроможності продукції.

Стандартизація і сертифікація продукції. Міжнародні системи сертифікації. Національні системи якості. Економічна ефективність підвищення якості продукції в Україні. Державний нагляд за якістю продукції та внутрішньовиробничий технічний контроль. Основні види технічного контролю якості на підприємстві.

Продуктивність, мотивація та оплата праці.

Продуктивність праці персоналу. Методи розрахунку продуктивності праці на підприємствах виробничої сфери. Показники рівня продуктивності праці. Зовнішні та внутрішні чинники її зростання. Мотивація трудової діяльності працівників. Класифікація методів мотивації. Оплата праці: сутність та функції. Основи організації праці на виробництві. Форми і системи оплати праці персоналу.

Валові витрати на виробництво продукції.

Класифікація витрат на виробництво. Кошторис виробництва: зміст, розрахунок, методика обчислення. Собівартість валової, товарної, реалізованої продукції. Постійні та змінні витрати. Методи визначення критичного обсягу виробництва. Об'єкти калькулювання. Пошук резервів та шляхи зниження собівартості продукції підприємства.

Ціна на продукцію: встановлення і регулювання.

Поняття, роль і функції ціни в ринковій економіці. Види цін (тарифів). Методи встановлення і регулювання.

Фінансово – економічні результати та ефективність діяльності підприємства.

Прибуток і дохід як основний показник фінансово – економічної діяльності підприємства. Джерела формування прибутку і доходу. Види прибутку. Рентабельність продукції, ресурсів, підприємства в цілому. Шляхи підвищення рівня рентабельності. Оцінка загального фінансово – економічного стану підприємства (за групою показників прибутковості, ліквідності, оборотності, стабільності та ділової активності).

Антикризова система господарювання.

Поняття економічної безпеки суб'єктів господарювання. Національна програма антикризового господарювання як складова економічної безпеки вітчизняних підприємств. Форми та ефективність реалізації програм антикризового господарювання. Реструктуризація підприємств, організаційні форми реструктуризації. Санація підприємств. Особливості державної підтримки у проведенні санації конкурентоспроможних підприємств.

ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВА

Основи фінансів підприємств

Поняття й сутність фінансів підприємства. Функції фінансів як внутрішня властивість і форма вияву їх сутності. Фінанси підприємств за умов формування ринкової економіки. Сфери фінансових відносин підприємств. Фінансові відносини.

Грошові доходи, грошові фонди, фінансові ресурси підприємств. Методи і способи формування фінансових ресурсів. Джерела формування фінансових ресурсів. Державне регулювання формування фінансових ресурсів підприємств. Організація фінансів підприємства. Особливості організації фінансів залежно від форми власності, галузі економіки, організації бізнесу, сфери діяльності.

Фінансова діяльність підприємства. Зміст, завдання та організація фінансової роботи на підприємстві.

Організація грошових розрахунків підприємств.

Сутність і значення грошових розрахунків у діяльності підприємств. Принципи організації розрахунків. Порядок відкриття підприємствами рахунків у банку. Використання коштів із розрахункового рахунку.

Форми безготівкових розрахунків. Розрахунки платіжними дорученнями, платіжними вимогами – дорученнями, акредитивами, векселями, платіжними вимогами. Розрахунки за надання факторингових послуг підприємствам. Вимоги до їх проведення й сфера використання.

Готівково–грошові розрахунки на підприємстві та сфера їх застосування. Організація грошово – готівкових розрахунків. Розрахунково – платіжна дисципліна, її зміст і значення для забезпечення господарської діяльності. Порядок пред'явлення претензій за розрахунками.

Економічні і фінансові санкції у системі грошових розрахунків і платежів.

Грошові надходження підприємств.

Економічна характеристика, склад і класифікація грошових надходжень підприємств. Виручка від реалізації продукції (робіт, послуг). Фактори, які впливають на величину виручки. Розрахунок та планування виручки. Формування виручки від реалізації продукції. Розподіл виручки від реалізації продукції. Грошові надходження. Бюджетні дотації, субвенції. Отримання фінансової допомоги. Страхові відшкодування.

Формування і розподіл прибутку.

Економічний зміст прибутку. Прибуток як результат фінансово – господарської діяльності підприємства. Балансовий прибуток і його склад. Прибуток від реалізації продукції. Фактори, які впливають на формування прибутку. Собівартість продукції та її вплив на прибуток. Встановлення цін на продукцію і їх вплив на формування прибутку.

Рентабельність продукції. Прибуток від реалізації інших активів.. Методи розрахунку прибутку. Рентабельність підприємства. Розподіл прибутку підприємства, його зміст і економічне значення. Розподіл прибутку між державою й суб'єктами господарювання.

Формування чистого прибутку підприємств і його використання. Фонди грошових коштів підприємства, що утворюються за рахунок чистого прибутку. Виплата дивідендів. Нерозподілений прибуток і його використання.

Оподаткування підприємств.

Система оподаткування підприємства, її функції та призначення. Види податків, що їх сплачує підприємство. Механізм і напрямки впливу оподаткування на фінансово – господарську діяльність. Непрямі податки й особливості їх впливу на фінансово – господарську діяльність суб'єктів господарювання.

Акцизний збір. Об'єкти оподаткування. Ставки акцизного збору. Порядок його обчислення. Податок на додану вартість. Платники податку. Об'єкти оподаткування та визначення оподаткованого обороту. Пільги щодо податку. Порядок відшкодування сум податку на додану вартість, сплачених підприємством за матеріальні ресурси (роботи, послуги), основні засоби. Прямі податки. Податок на прибуток підприємства. Порядок визначення оподаткованого прибутку. Вплив оподаткування прибутку на фінансово – господарську та інвестиційну діяльність підприємства. Обов'язкові відрахування у цільові

державні фонди та їх вплив на фінансово – господарську діяльність. Особливості оподаткування суб'єктів господарювання в окремих сферах діяльності: комерційних банків, страхових компаній, інвестиційних компаній.

Оборотні кошти.

Сутність оборотних коштів та їх організація. Склад і розміщення оборотних коштів. Необхідність і методи визначення потреби в оборотних коштах. Метод прямого розрахунку й сфери його застосування. Поняття норм і нормативів оборотних коштів, їх розрахунок.

Економічний метод обчислення потреби в оборотних коштах і його використання. Джерела формування оборотних коштів. Власні оборотні кошти. Позичені й залучені оборотні кошти. Показники стану оборотних коштів. Нестача власних оборотних коштів, її визначення і джерела поповнення. Показники ефективності використання оборотних коштів. Оборотність оборотних коштів і способи її прискорення. Коефіцієнти, що характеризують використання оборотних коштів.

Кредитування підприємств.

Індивідуальний кругообіг коштів підприємства, необхідність збалансування матеріальних і фінансових ресурсів – основа залучення кредитів. Форми кредитів, які використовуються в господарській діяльності підприємств. Банківський, комерційний, лізинговий, іпотечний. Бланковий, консорціумний кредити. Різновиди банківських кредитів: за строками користування, за забезпеченням, за методами надання, за строками погашення. Принципи кредитування. Визначення потреби підприємства в кредитах.

Кредитний договір: сутність і порядок укладення. Відповідальність сторін за порушення умов кредитного договору. Способи отримання кредиту. Оцінювання кредитоспроможності підприємства.

Порядок погашення кредиту. Позичковий процент, фактори, що на нього впливають, джерела сплати. Товарний кредит, умови його отримання підприємствами та погашення.

Фінансове забезпечення відтворення основних фондів.

Склад і структура основних фондів підприємств. Показники стану й ефективності використання основних виробничих фондів. Знос і амортизація основних фондів. Методи розрахунку амортизаційних відрахувань. Сутність і склад капітальних вкладень. Джерела фінансування капітальних вкладень. Власні фінансові ресурси підприємств: амортизаційні відрахування, чистий прибуток, інші ресурси. Залучення коштів від інших суб'єктів господарювання: продаж акцій, пайові внески. Кредитування відтворення основних фондів. Державне фінансування капітальних вкладень.

Оцінювання фінансового стану підприємства.

Оцінювання фінансового стану підприємства, її необхідність і значення. Показники фінансового стану підприємства. Інформаційне забезпечення оцінювання фінансового стану підприємства. Показники бухгалтерської звітності, які використовуються для оцінювання фінансового стану. Сутність ліквідності підприємства. Показники ліквідності та методи їх визначення. Оцінювання показників ліквідності. Фактори, що впливають на стан ліквідності. Сутність платоспроможності. Фактори, що впливають на платоспроможність підприємств. Методика їх визначення. Оцінювання показників платоспроможності. Фінансова стійкість підприємства, її сутність. Система показників фінансової стійкості підприємства, методика їх розрахунку і оцінювання. Комплексне оцінювання фінансового стану підприємства.

Фінансове планування на підприємствах.

Зміст і завдання фінансового планування. Фінансове планування як процес визначення потреби підприємства у фінансових ресурсах. Методи фінансового планування. Балансовий метод. Програмно – цільовий метод. Нормативний метод. Метод коефіцієнтів. Аналіз фінансових показників звітного періоду. Показники виробничо – господарської діяльності планового періоду як вихідна база для фінансового планування. Фінансовий план як складова бізнес – плану.

Зміст і структура фінансового плану підприємства (баланс доходів і видатків). Розрахунок показників дохідної і видаткової частин фінансового плану. Виконання фінансового плану. Зміст і призначення перевіркою таблиці (шах матки) до фінансового плану.

Порядок її складання. Зміст оперативного фінансового плану надходження коштів і здійснення платежів, його призначення.

Фінансова санація підприємств.

Фінансова криза на підприємстві та причини її виникнення. Фінансова санація підприємств, її економічний зміст та порядок проведення. Санаційний аудит. Розробка програми санації. Банкрутство підприємства: причини та наслідки. Внутрішньогосподарський механізм фінансової стабілізації. Мобілізація внутрішніх фінансових джерел санації. Державна фінансова підтримка санації підприємства. Санація реорганізацією (реструктуризацією). Приватизаційні аспекти санації суб'єктів господарювання. Реалізація програми фінансової санації підприємства як окремий етап санаційного процесу.

Менеджмент і маркетинг.

Поняття та суть менеджменту.

Поняття менеджменту. Завдання менеджменту. Три рівня менеджменту, три групи менеджменту. Функції менеджменту, управлінський цикл. Концепція наукового управління. Концепція адміністративного управління. Концепція управління з позиції психології та людських відносин. Концепція управління з позиції науки про поведінку. Менеджмент як концепція ринкового управління. Підхід до управління як до процесу, системний підхід, ситуаційний підхід, дослідження внутрішнього середовища підприємства за основними розділами.

Планування в організації.

Поняття планування, завдання планування, мета та види плану, стратегічне планування. Основна мета фірми, характеристика мети, концепція управління за метою (концепція МВО), переваги та недоліки концепції МВО. Стратегічне планування та його особливості, основні етапи стратегічного планування та їх аналіз, типи стратегій.

Організація в системі управління.

Поняття організації, характеристика раціональної бюрократії по М.Веберу, поняття делегування та відповідальності, негативні характеристики бюрократії, організація повноважень, межі повноважень. Основні типи штабного апарату, різні види штабних повноважень, лінійна, функціональна, лінійно-функціональна, дивізійна, матрична структури управління.

Основні теорії мотивації.

Поняття мотивації. Змістові теорії: Маслоу, Мак Кленд, Герцберг. Процесуальні теорії мотивації: теорія очікування, теорія справедливості, модель Портера – Лоулера.

Лідерство.

Поняття влади, впливу, лідерства, форми влади, класифікація підходів до поняття лідерства. Поняття стилю керівництва. “Теорія Х” та “Теорія У” Мак Григора, континуум стилів керівництва Ренсіса Лайкерта. Двомірний трактат стилів лідерства вченими штату Огайо, таблиця стилів керівництва Р.Блейка та Дж. Моутона (управлінські ґрати), ситуаційна модель поведінки Ф. Фідлера, підхід “шлях-мета” Мітчела і Хауса, теорія життєвого циклу Херсі та Блоншар, модель прийняття рішень керівником Врума-Йеттона, дерево рішень Врума-Йеттона, поняття “група”, формальні та неформальні групи, причини вступу в неформальні групи, види неформальних груп.

Комунікації.

Поняття процесу комунікацій, чотири основних елемента обміну інформацією, модель комунікації. Кодування та вибір каналу, оборотний зв'язок та перешкоди. Процес комунікації як система з оборотним зв'язком та перешкодами. Між рівневі комунікації, комунікації за підвищенням, комунікації між різними відділами, неформальні комунікації, комунікації з пониженням. Між особисті комунікації, між особисті бар'єри, засоби збільшення ефективності комунікацій.

Система та процес контролю.

Поняття контролю, особливості контролю, етапи контролю, види контролю, оперативне управління виробництвом, графік Г.Ганта та його побудова, методи управління проектами, метод критичного шляху, приклад застосування методу критичного шляху: чотири етапи аналізу критичного шляху. Контроль за виконанням робіт, варіанти входження в графік при відхиленні робіт.

Суть маркетингу та його сучасна концепція.

Зміст слова “маркетинг”, хронологія його виникнення, сучасне визначення маркетингу, еволюція концепцій маркетингу: характеристика виробничої, товарної, побутової, чисто маркетингової та сучасної концепцій. Три етапи еволюції структури фірм: маркетинг, який орієнтований на виробництво, маркетинг, який орієнтований на споживача, інтегрований маркетинг, еволюція функцій маркетингу. Типова структура управління. Визначення попиту. Ринок. Типи та види ринків. Характеристика моделей ринку.

Система та характеристика маркетингу.

Основні принципи та функції маркетингу; маркетинг, який орієнтований на продукт; маркетинг, який орієнтований на споживача; конверсійний маркетинг; ре маркетинг; сінхромаркетинг, який розвиває маркетинг; масовий маркетинг; де маркетинг; маркетинг, який протидіє; товарно - диференційний маркетинг; цільовий маркетинг; маркетингове сегментування ринку. Характеристика внутрішнього середовища маркетингу. Характеристика зовнішнього середовища маркетингу. Процес маркетингових досліджень: принципи, визначення мети, етапи визначення мети. Вторинна інформація та її джерела, переваги та недоліки первинної інформації. Структура збору первинної інформації.

Маркетингова товарна політика.

Товарна одиниця, асортимент, номенклатура та її характеристика: глибина насиченості, гармонічність, широта. Засоби розширення діяльності фірми. Конкурентоспроможність товару, оцінка конкурентоспроможності.

Маркетингова цінова політика.

Суть та роль цінової політики: етапи розробки цінової політики, визначення мети цінової політики, вибір методу ціноутворення. Мета, яка оснований на утриманні ринку, аналіз цін конкурентів. Варіанти встановлення ціни, характеристика методів встановлення ціни: на основі витрат підприємства, по доходу на капітал, з орієнтацією на попит, за рівнем поточних цін. Оцінка витрат виробництва, бухгалтерські витрати, підприємницькі витрати, постійні витрати, змінні витрати, економічна сутність розрахунку точки беззбитковості, аналітичне визначення точки беззбитковості та її графічне визначення.

Зав. кафедрою,
кандидат економічних наук, доцент

С.І. Коваленко

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ СТУДЕНТІВ

Бали	Критерії оцінювання
"5"	питання розкрито вірно, повно, ґрунтовно, ілюстровано прикладами, фактами, цифрами;
"4"	питання розкрито вірно, допущено 1-2 неточності, окремі положення розкрито неповно;
"3"	питання розкрито з помилками (2-3), відповідь неповна, неточна, мова не зв'язна;
"2"	питання розкрито неправильно.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ СТУДЕНТІВ

<i>Кількість питань, на які були дані вірні відповіді</i>	<i>Кількість балів відповідно</i>
50	100 балів
40	80 балів
30	60 балів
20	40 балів
10	20 балів